Lietas arhīva Nr. C-0676-20/1
ECLI:LV:VRT:2020:1103.C33450219.3.S
Lieta Nr. C33450219 C–0676–20/1

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Cēsīs 2020. gada 3. novembrī

Vidzemes rajona tiesa
tiesnese A. Bērziņa
ar tiesas sēdes sekretāri L. Balceri

atklātā tiesas izskatīja civillietu–Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/ un Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums B/" par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019. gada 9. augustā Rīgas rajona tiesā ierosināta civillieta– Sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk–SIA) "/Nosaukums A/" (turpmāk–prasītājs) prasība pret /pers. A/ (turpmāk–atbildētāja) un SIA "/Nosaukums B/" (turpmāk–atbildētāja) par parāda piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta pirmo daļu ar Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas D. Vilsones 2019. gada 17. septembra rezolūciju, civillieta nodota izskatīšanai Vidzemes rajona tiesai, lai panāktu ātrāku lietas izskatīšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016. gada 5. decembrī starp SIA "/Nosaukums B/" kā nomnieku (turpmāk–galvenais parādnieks) un SIA "/Nosaukums A/" kā iznomātāju tika noslēgts Tirdzniecības centra telpu nomas līgums Nr. SP/256 (turpmāk–nomas līgums), saskaņā ar kuru prasītājs iznomāja un galvenais parādnieks nomāja telpas tirdzniecības centrā Sky&More, kas atrodas /adrese/, ēkā, kur iekārtoja savu veikalu (turpmāk–telpas).

Saskaņā ar Nomas līguma 5. punktu, galvenais parādnieks apņēmās par nomātajām telpām maksāt prasītājam ikmēneša nomas maksu un citus maksājumus, kas saistīti ar telpu izmantošanu.

Galvenais parādnieks sistemātiski kavēja nomas maksas maksājumus, tādēļ 2017. gada 28. decembrī, pastiprinot no Nomas līguma izrietošās saistības, starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts Galvojuma līgums (turpmāk–Galvojuma līgums). Saskaņā ar Galvojuma līgumu atbildētāja kā galviniece apņēmās atbildēt par galvenā parādnieka saistībām pret prasītāju–SIA "/Nosaukums A/" un veikt samaksu saskaņā ar galvojuma līgumā ietverto parāda samaksas grafiku.

Saskaņā ar 2017. gada 28. decembra vienošanos prasītājs un galvenais parādnieks izbeidza Nomas līgumu no 2017. gada 31. decembra. Saskaņā ar šīs pašas vienošanās 1.2. punktu, atbildētāja apņēmās veikt izveidojušos nomas maksas parādu saskaņā ar 2017. gada 28. decembra galvojuma līgumā ietverto parāda samaksas grafiku.

Šajā terminā nedz galvenais parādnieks, nedz arī atbildētāja /pers. A/ parādsaistības nenokārtoja, tādēļ prasītājs vairākkārt lūdza dzēst parādu labprātīgi–bez tiesas starpniecības.

Gan galvenais parādnieks, gan atbildētāja uz atsevišķām pretenzijām formāli ir atbildējuši. Atbildētāja un galvenais parādnieks nav cēluši pretenzijas par sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī līdz tam nav bijušas pretenzijas par izsniegtajos rēķinos norādītajām naudas summām.

Prasības pieteikumā norādīts, ka vēl joprojām parāds nav samaksāts un kopējais parāds uz 2019. gada 17. jūniju sastāda 8493,38 EUR, tajā skaitā līgumsods 772,13 EUR, kas ir 10% no pamatparāda summas.

Saskaņā ar Galvojuma līguma 1.1. punkta noteikumiem, atbildētāja uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājam par galvenā parādnieka parādiem, kuru izpildes termiņš jau bija iestājies, kā arī par parādiem, kas varētu rasties nākotnē no galvenā parādnieka līgumsaistību nepildīšanas pret prasītāju, kuras galvenais parādnieks uzņēmās ar 2016. gada 5. decembra noslēgto telpu nomas līgumu Nr. SP/256.

Galvojuma līguma 2.2. punkts nosaka–Galvinieks (atbildētāja /pers. A/) apņemas atbildēt prasītājam par galvenā parādnieka parādsaistībām ar visu sev piederošo nekustamo īpašumu, kustamo mantu, sev piederošajām kapitāla daļām sabiedrībās, vērtspapīriem, akcijām un naudas līdzekļiem, ne tikai par parādnieka esošu parādu, kas minēts šī galvojuma līguma 2.1. punktā, bet arī par parādsaistībām, kas varētu rasties parādniekam pret kreditoru, to parādnieka saistību neizpildes rezultātā, ko parādnieks uzņēmies pret kreditoru ar Nomas līgumiem, ieskaitot kreditoram radītos tiešos zaudējumus, līgumsodus un tiesāšanās izdevumus, kas izriet no nomas līguma. Galvojuma līguma 2.3. punkts nosaka, ka galvinieks atbild par parādnieka parādu tāpat kā pats parādnieks. Ja parādniekam rodas parāds kreditoram, kreditors ir tiesīgs prasīt parāda apmaksu tieši no galvinieka, kura pieprasīšana notiek iesniedzot galviniekam pretenziju par parādnieka parādsaistībām pret kreditoru.

Civillikuma 1587. pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Nomas līguma 7.3. punkts nosaka, ka par Nomas līgumā noteikto jebkura maksājuma kavējumu Nomnieks maksā līgumsodu 0,5% apmērā no maksājamās summas par katru nokavēto dienu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu līgumsods ir pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1720. pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā, līdz ar to, pamatojoties uz Civillikuma 1720. pantu, prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētāja un Galvenā parādnieka gan pamatparāda samaksu, gan arī līgumsoda samaksu par maksājumu kavēšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 2124. pantu tiklīdz abas puses vienojas par nomas vai īres līguma būtiskām sastāvdaļām, t.i., par priekšmetu un maksu, līgums uzskatāms par noslēgtu.

Civillikuma 2141. pantā ir noteikts, ka Nomniekam jāsamaksā nomas maksa līgumā noteiktos termiņos; novilcinot maksājumus, viņam jāmaksā nokavējuma procenti. Bez tam saskaņā ar Civillikuma 2146.pantu nomas vai īres maksa jāsamaksā pilnīgi, kaut arī nomnieks vai īrnieks aiz paša vainas nebūtu izlietojis visus nomātā vai īrētā priekšmeta labumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1702. pantu, kreditoram (prasītājam) ir tiesības uzreiz vērsties arī pret galvinieku (atbildētāju), jo atbildētājs, saskaņā ar Galvojuma līguma 2.3. punktu ir uzņēmies saistību kā pats parādnieks.

Saskaņā ar Civillikuma 1692. pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Prasītājs lūdz piedzīt parādu un visus tiesas izdevumus no atbildētājas /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no SIA "/Nosaukums B/" prasītāja labā. Lūdz noteikt prasītājam tiesības saņemt likumiskos procentus no piespriestās, bet nepiedzītās summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1692., 1716., 1720., 2112., 2124., 2141. un 2146. pantu, Civilprocesa likuma 26. panta otro daļu, 41. panta pirmo daļu, 127. panta pirmo daļu.

Tiesā 09. 09. 2019. saņemti atbildētājas /pers. A/ rakstveida paskaidrojumi kuros norādīts, ka prasījuma summu atzīst daļēji. Atbildētāja atsaukusies uz 28. 02. 2019. Vienošanos Nr. SB/01 par savstarpēju darījumu ieskaitu.

Tiesā 09. 09. 2019. saņemti atbildētāja SIA "/Nosaukums B/" rakstveida paskaidrojumi norādot, ka prasījuma summu atzīst daļēji.

Prasītāja SIA "/Nosaukums A/" pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē celto prasību uzturēja spēkā, pamatojot to ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un to pamatojumu. Norādīja, ka sastādot prasību, patiešām nav ņemta vērā 28. 02. 2019. pušu noslēgtā vienošanās, tāpēc prasības apmēru samazina un lūdz piedzīt parādu 6176,32 EUR un līgumsodu 617,63 EUR.

Atbildētāja/pers. A/ un SIA "/Nosaukums B/" pārstāve /pers. A/ tiesas sēdē prasību atzina daļēji. Norādīja, ka prasībā nav ņemta vērā vienošanās, kas starp pusēm noslēgta 2019. gada 28. februārī, domā, ka vēl ir veikusi maksājumus un prasības summa vēl būtu samazināma par 500 EUR, bet nav par šo summu dokumentu. Paskaidroja, ka uzņēmējiem šis ir smags laiks un būs grūti vienā maksājumā visu pieprasīto summu segt.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausot prasītāja pārstāvi, atbildētāju un atbildētājas SIA "/Nosaukums B/" pārstāvi, pārbaudot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība par parāda piedziņu ir pamatota, likumīga un apmierināma šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma (turpmāk – CL) 1587. pantu kurš nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Ar lietā iesniegto 05.12.2016. noslēgto Tirdzniecības centra telpu nomas līgumu Nr. SP/256 un tā pielikumu (lietas 10.-19. lapas), ar 28. 12. 2017. Galvojuma līgumu (lietas 21.-23. lapas), ar neapmaksāto rēķinu izdrukām (lietas 25.-38. lapas) prasītāja pierādījusi savas prasījuma tiesības un atbildētājas parādsaistību esamību un apmēru.

Ar 28. 12. 2017. Vienošanos par 05.12.2016. noslēgtā Tirdzniecības centra telpu nomas līguma izbeigšanu (lietas 40. lapa) prasītāja pierādījusi, ka ar minētās Vienošanās 1.2. punktu nomnieks (atbildētājs) apņēmies veikt visus maksājumus, kas izriet no līguma, saskaņā ar 28. 12. 2017. Galvojuma līguma grafiku.

Saskaņā ar CL 1692. pantu: „Galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda." CL 1698. pants nosaka, ka: „Galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem."

Savukārt saskaņā ar CL 1702. panta nosacījumiem: „Kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks", līdz ar to pamatots ir prasījums prasījumu vispirms vērst pret galvinieci /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no SIA "/Nosaukums B/".

Tiesa atzīst, ka ir apmierināms prasītājas lūgums par līgumsoda piedziņu no atbildētājas un tas ir samērīgs attiecībā pret ilgstošo parādsaistību nekārtošanu, kas konkrētajā gadījumā ir 617,63 EUR apmērā, jo saskaņā ar CL 1717. panta nosacījumiem: „Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei." Savukārt CL 1720. pants nosaka: „Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: ..2) ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Tiesai nav pamata apšaubīt faktu, ka prasītājs nodrošinājis atbildētājai iespēju lietot Tirdzniecības centra telpas.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbildētāja/pers. A/ nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecina, ka saskaņā ar 28. 02. 2019. noslēgto Vienošanos par savstarpēju darījumu ieskaitu, būtu veikusi atlikušā parāda 6176,32 EUR samaksu, ko tiesas sēdē atzina.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja iesniegtos neapmaksātos rēķinus (lietas 25.–38. lapas). Uz lietas izskatīšanas dienu atbildētāja /pers. A/ nav iesniegusi pierādījumus, kas apstiprinātu parāda samaksu.

Tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma un no atbildētājas /pers. A/, bet parāda piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja SIA "/Nosaukums B/" prasītāja labā piedzenams parāds 6176.32 EUR un līgumsods 617.63 EUR.

Prasītājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt sešus procentus no simta gadā, ievērojot Civillikuma 1763. panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Prasītāja lūgums par tiesas izdevumu piedziņu apmierināms daļēji. Prasība celta 2019. gada 7. augustā par 7721,25 EUR un līgumsoda 772,13 EUR piedziņu, bet sastādot prasību nav ņemta vērā 2019. gada 28. februārī noslēgtā vienošanās, līdz ar to atzīstams, ka prasība par parādu un līgumsodu, kopā par 1699,43 EUR celta nepamatoti. Prasītājas pārstāvis samazināja prasījuma apmēru, bet uzskatāms, ka prasība par kopējo summu 8493,38 EUR celta nepamatoti daļā par 1699,43 EUR piedziņu. Valsts nodeva aprēķināma no kopējā parāda 6793,95 EUR. No atbildētājiem prasītāja labā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas, 34. un 39. pantu noteikumiem, piedzenami tiesas izdevumi saskaņā ar kvītīm lietā, valsts nodevu aprēķinot no 6793,95 EUR–valsts nodeva 506,40 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu 5,27 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumam, atbildētājai nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" prasību pret /pers. A/ un Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums B/" par parāda piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums B/" par labu Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" parādu 6793,95 EUR, kas sastāv no pamatparāda 6176.32 EUR un līgumsoda 617.63 EUR par

periodu no 01. 06. 2017. līdz 30. 12. 2017. un piedzīt tiesas izdevumus – valsts nodevu 506,40 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR, pavisam kopā piedzīt 7305,62 EUR (septiņi tūkstoši trīssimt pieci *euro* un 62 centi), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei – 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumi ieskaitāmi AS Swedbank kontā Nr. /konta numurs/.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/ un Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums B/" par parāda 1544,93 EUR un līgumsoda 154,50 EUR piedziņu izbeigt tiesvedību, sakarā ar prasītāja atteikšanos no prasības šajā daļā.

Noteikt prasītājas Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas /pers. A/, bet parāda neiespējamības gadījumā no Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums B/", sešus (6) % gadā no neatmaksātā pamatparāda 6176,32 EUR, to nepārsniedzot.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Vidzemes rajona tiesas tiesnese